

Урок 8

Завіт на Сінаї

I. Вступ:

- Вітаю вас, брати і сестри, на уроці СШ. Ми продовжуємо вивчати біблійну книгу Вихід... Сьогодні нас очікує захоплююче дослідження...
- Біблійна історія змальовує лише кілька особливих з'явлень Бога на нашій планеті – *Богоявлень*. Це так звані *теофанії*.
- Перша з них сталася, коли разом співали всі зорі поранні та радісний окрик здіймали всі Божі сини (Йова 38:7)...

Питання 1: *Коли це було?*

- У першу в земній історії суботу, коли було завершено творення нашої планети. Тоді Творець і небесні істоти у великій славі спустилися на Землю.

Питання 2: *А коли відбулося друге особливе Богоявлення на Землі?*

- «Від часу свого творіння людина не була свідком такого виявлення Божественної сили, як тоді, коли на Сінаї був проголошений Закон» (ПП, [340]).
- Саме ці події ми сьогодні будемо досліджувати на уроці СШ.

Питання 3: *Який його заголовок?*

Завіт на Сінаї

II. Основна частина

- Через два місяці після виходу з Єгипту, ізраїльтяни отаборилися біля гори Сінай...
- Невдовзі їхній вождь Мойсей був покликаний Богом на гору.

Додатки до рубрики: На горі Сінай (неділя)

Питання 1: *З якими словами звернувся Господь до Мойсея? Відповідає Пам'ятковий вірш: Вихід 19:4-6.*

- Цими словами Ягве – Бог відносин пропонує Ізраїлю увійти з Ним у тісні, особливі стосунки.
- Такі стосунки, закріплені *юридично*, називаються *Завітом*. Бог пропонує, щоб Ізраїль заключив з Ним договір, домовленість, Завіт.

- Тобто, став Його Церквою, народом, який перебуватиме під безпосереднім правлінням Бога (ПП, [303]).

Питання 2: *А чому саме зараз Господь це пропонує? Чому не раніше? Наприклад, перед карами єгипетськими?*

- Прочитаємо перших два слова 4-го вірша. *Ви бачили*, – сказав Бог... Вони бачили щось особливе...

Питання 3: *Що ж вони бачили? Багато надзвичайних чудес! Але в цих чудесах Кого вони бачили?*

- Вони бачили Бога, Хто Він є? – Він Ягве, *Батько-Орел*. І Який Він є? – Він носить їх на Своїх крилах...

- Вони це бачили на власні очі...

Питання 4: *А що далі? Читаємо два перших слова 5-ого вірша.*

- *А тепер...* Тільки тепер, коли вони бачили, Хто є Бог і Який Він є, Господь пропонує цим людям особливі відносини...

Питання 5: *А хто є ці люди?*

- Вони – четверте покоління рабів... За два місяці їх подорожі по пустелі ми вже дещо зрозуміли з того, *хто вони є...*

- Подумаймо: Владика Всесвіту, Котрому кориться весь Небесний світ, щось пропонує цим слабким, жалюгідним, обмеженим істотам.

Питання 6: *І що ж Він пропонує? Вірш 5.*

- Бог пропонує їм... Себе... Особливі відносини із Собою... – Свій Завіт! І не просто пропонує! Він переконує їх, що це їм вигідно!

- Бо ніхто інший не буде так їх любити, так їх носити на крилах, як Він! *Ви бачили, Хто і Який Я є... а тепер оберіть Мене...*

Питання 7: *Нас дивує таке поводження Всемогутнього Бога? Хто в Своєму служінні поводився з людьми так само?*

- «Спаситель змішувався з людьми як Той, Хто бажав їм добра. Він виявляв до них співчуття, служив їхнім нуждам і завойовував їхнє довір'я. А тоді говорив їм: *Ідіть за Мною*» (СЗ, [140-142]). Тобто: *Ви бачили...а тепер»...*

Питання 8: *Ми помічаємо один і той самий почерк Бога Старого і Нового Завітів?*

- Це Один і Той Самий Син Божий – Ісус Христос, Котрий відкривався людям у стовпі хмари й вогню в Старому Завіті, і в людському єстві – в Новому.

Питання 9: *А в кому Він відкривається сьогодні?*

- В нас, брати і сестри. Ми кличемо людей до Ісуса, до церкви... Покажімо спочатку своїм власним життям, Хто Такий Ісус і Який Він є...

- Тобто: *Ви бачили... а тепер...*

Додатки до рубрики: Підготовка до отримання Закону (понеділок)

- Отже, Всемогутній, люблячий Бог пропонує і переконує ізраїльтян вступити з Ним у Завіт. Це був вирішальний історичний момент...

Питання 1: *І якою ж була відповідь народу? Вірш 8*

- Промовивши ці слова, «вони уклали урочистий Завіт з Богом, пообіцявши прийняти Його, як Свого Правителя. Завдяки цьому вони стали в особливому значенні цього слова Його підданими» (ПП, [303]).

Питання 2: *А що далі? Вірш 9*

- *І промовив Ягве: «Ось Я... прийду»...* Далі мало відбутися величне друге в історії нашої планети Богоявлення...

Питання 3: *Для чого? Завіт уже укладений... Яка мета цього Богоявлення?*

- Завіт мав бути юридично оформлений. Весь процес цього оформлення змальовують наступні розділи книги Вихід.

- Ми будемо з ним знайомитися в майбутньому. А сьогодні ми пройдемо перший, найбільш вражаючий крок цього юридичного оформлення.

Питання 4: *Що це за найважливіший крок?*

- Бог прийшов і представив народові основу Свого Завіту з ними (див. ПП, [371]) – Конституцію Божого Царства!

- Вічну основу вічного Божого престолу – Свій Моральний Закон.

Питання 5: *Ми відчуваємо, як це серйозно? Навіть страшно! Ось чому народ мав ретельно готуватися до зустрічі з Богом. Вірші 10, 11.*

- Цілих два дні народ мав готуватися! «Аби Бог міг наблизитися до них та Особисто, а не через ангелів, об'явити їм Свій Закон» (ІВ, [138-139]).

Питання 6: У цій підготовці що було першим пунктом? Вірш 10 (ост. ч.).

- *Виперуть одіж свою...* Так банально... «Творець неба й землі вважав чистоту настільки важливою, що сказав: *Нехай вони виперуть одіж свою*» (там само).
- Більше того! «Люди, які поклоняються Богові, не подбавши про чистоту одягу й тіла, з'являються перед Ним у вигляді, *не гідному, аби бути прийнятими*.
- Господь незадоволений тим, що їм бракує пошани до Нього, і *не прийме служіння* нечистих поклонників, бо вони ображають Свого Творця» (там само).

Питання 7: Що ще входило в підготовку народу до зустрічі з Богом?

- «Від людей вимагалось, щоб вони *утримувалися від повсякденної праці й турбот і роздумували про духовне*» (там само).

Питання 8: Нам варто звернути увагу на дивний вираз із 9-го вірша: «Народ...щоб повірив і тобі навіки»... Що означає цей вираз?

- На попередньому уроці ми згадували, як євреї звинуватили Мойсея в тому, що він хоче їх погубити та заволодіти їхнім майном.
- І тепер, коли Всесвіт чекає на грандіозне Богоявлення, Ягве пам'ятає про Свого зневаженого служителя...
- Він реабілітує й безмежно вшанує Свого слугу перед цілим народом (див. ПП, [303]).
- «Аби вони знали, що Він поклав на нього Свого Духа» (ІВ, [138-139]).

Питання 9: Який урок ми можемо взяти із цього випадку? Псал. 104:15

- Господу не байдуже, як ми ставимося до Його служителів, особливо до пастора громади.
- «Навряд чи існує для Бога більша образа, ніж та, коли люди з презирством відкидають знаряддя [тобто служителів], які Він пропонує для їхнього спасіння» (ПП, [402]).
- «Нехай ніхто не применшує гідність тих, кого обрав Господь... хто вклав серце, душу й життя в справу Божу... Господь не поклав на людей тягар видобувати на світло помилки й заблудження живих чи мертвих» (ЗВВ, [346]).

Питання 10: Читаємо Вих. 19:16-19; Євр. 12:21.

- Моторошна картина... Сильний гуркіт грому, голос сурми – це низький, звук баранячого рогу. Блискавки, густа хмара, вогонь... І ще й землетрус...
- «Божественна Величність зійшла в хмарі зі славним почтом ангелів, вигляд яких був подібний до полум'я вогню» (ІВ, 139-140).

- Не дивно, що народ тремтів від страху і припав до землі... Навіть Мойсей боявся і тремтів...

Додатки до рубрики: Дар Декалога (вівторок)

- У такій надзвичайній обстановці Сам Автор проголосив Свій Закон.

Питання 1: Читаємо преамбулу* Божого Закону: Вих. 20:1, 2. Що таке «преамбула»?

- *Преамбула* – вступна частина конституції, міжнародного договору, або будь-якого важливого акту. Вона містить вказівку на обставини, які слугують причиною або правом для видання даного акту.

Питання 2: Яке ж право мав Господь дати євреям Свій Закон? Вірш 2. За цим коротким висловом, яку картину бачимо ми, Господь і Люцифер?

- Дев'ять жахливих покарань єгиптян, мертві тіла їх первенців, дно Червоного моря, трупи фараонового війська ...

- Манну небесну, воду зі скелі, перемогу над злочинним Амаліком. Все те, що зробив Бог в житті Ізраїля до Сінаю!

- Саме це стало Божим юридичним правом на укладання Завіту з цим народом. І це право було навіки вписане як преамбула до всього Божого Декалогу:

- *Я – Ягве Бог твій, що вивів тебе з єгипетського краю з дому рабства.*

Питання 3: А для чого Владиці Всесвіту шукати такого права? Він хоче дати, і крапка!

- Не забуваймо, що йде Велика боротьба... І ми не знаємо, скільки разів в історії Божого народу Господь указував ворогу людських душ на це Своє право...

- Це відкриє тільки вічність ...

Питання 4: Брати і сестри, а можливо, Десять Заповідей дані тільки для євреїв?

- Сьогодні про Божий Закон загалом суперечок вже майже немає... Весь християнський світ тримається всіх Божих Заповідей, крім... однієї...

- Цілком можливо, що це і є однією з причин написання двох версій Закону Божого.

- Різниця між цими двома версіями Закону дуже незначна. Вагому різницю можна знайти лише у формулюванні Четвертої Заповіді.

Питання 5: *Прочитаємо обидві версії Четвертої Заповіді. Вих. 20:8, 11; Втор. 5:12, 15. Ми відмітили різницю?*

- Субота по першій версії – це пам'ятник творіння. А по другій – пам'ятник того, що Господь їх вивів з єгипетського рабства.

Питання 6: *Яким чином субота пов'язана з Виходом Ізраїля із рабства?*

- Субота тісно переплелася з подіями Виходу. Як ми зазначили в уроці 3, ще в Єгипті євреї розпочали реформу суботи.

- А це спровокувало посилення фараонової тиранії. Через це час Виходу був прискорений (Вих. 6:1).

Питання 7: *Тоді, можливо, субота дана тільки євреям, про що твердять майже всі християни? Прочитаємо: Втор. 7:8; 9:26; 13:6; 15:15; 24:18.*

- Ми помітили одне особливе слово в цих текстах? *Викупив!* Як бачимо, вираз *Бог вивів з рабства* в Святому Письмі часто замінюється виразом *Бог викупив з рабства*.

Питання 8: *І це викуплення з єгипетського рабства є образом якого Викуплення?*

- *Голгофського Викуплення з рабства гріха.* Про це яскраво свідчили кров на одвірках і спечене ягня.

- Це корені видатного свята Пасхи, котре святкує цілий християнський світ, у тому числі і євреї...

Питання 9: *То яким пам'ятником є субота?*

- Після шести днів *творіння Бог спочив у суботу*. Отже, субота – *пам'ятник творіння*.

- І після Голгофського *Викуплення Божий Син також спочив у суботу* в гробі Йосипа. Отже, субота є і *пам'ятником Викуплення*.

- Варто зауважити: «Субота, як знак Викуплення фактично важливіша за суботу, як пам'ятник творіння» (КАСД. Т. 12. С. 370).

Додатки до рубрики: Різні функції Божого Закону (середа)

- На початку даної рубрики нам варто торкнутися питання *букви і духа Закону*.

- «Кожне віровчення має свою *букву* і свій *дух*. Євангеліє Ісуса Христа має свою *букву* і свій *дух*» (КАСД. Т. 6. С. 846).

Питання 1: Що ж таке «буква» і «дух»?

- Буква – це зовнішня форма. Дух – це внутрішній зміст.

Питання 2: А що таке «буква» і «дух» Закону? Римл. 13:9; Марка 12:28-31

- Отже, робимо висновок: Слова Закону записані на кам'яних скрижалях – це *буква Закону*. Букву писав Бог...

- А *дух* Закону – його *внутрішню суть* – це *любов*, як проголосив Христос і апостол Павло.

- «*Буква* Закону зійшла від Бога, і вона була *добра*. Однак Бог призначив, аби *буква*, тобто *записаний документ Закону*, була лише засобом для піднесеної мети – утвердження *духу* Закону в серцях юдеїв» (КАСД, Т. 6. С. 845, 846).

- Тепер нам буде простіше пояснити важливі функції Божого Закону.

Питання 3: Перелічимо деякі з них:

- 1) *Божий Закон розкриває характер Бога. Чому?* Бо Бог є любов. А *дух* Закону, як ми щойно показали – *любов*.
- 2) *Божий Закон сприяє освяченню. Чому?* Бо коли ми споглядаємо любов його Автора, наші характери змінюються на Його Образ.

Питання 4: Читаємо Римл. 7:7. Яка функція Закону тут представлена?

- 3) *Божий Закон указує на гріх.*

- Це одна з головних функцій Божого Закону. А через те, що Закон тільки вказує на гріх, але не усуває його, Закон має ще одну дію:

- 4) *Божий Закон провадить до Того, Хто усуває гріх. Він наш педагог – провідник до Христа.*

Додатки до рубрики: Закон як Божя обітниця для нас (четвер)

Питання 1: Як ви вважаєте, чи багато є в Біблії прямих заборон? Небагато. Ми можемо назвати хоч декілька?

- Ми говоримо цілий урок про прямі заборони – Божий Закон! *Не убий! Не кради!*

- Саме так майже всі християни сприймають Божий Декалог – як прямі й суворі заборони.

- Але яка благодать, що це не зовсім так...

Питання 2: Чим є кожна Заповідь Божого Закону?

- Заповіді Божого Закону, котрі здаються категоричними заборонами, на мові оригіналу містять у собі *позитивне твердження* і виражені у формі *обітниць* (див. 5СЦ, 445; СЗ, [112-113]).

Питання 3: Як це зрозуміти?

- Сучасний переклад української Біблії (СУВ) добре передає цю особливість: *Не вбиватимеш* (тобто, Бог обіцяє: *Ти не будеш убивати*)! *Не крастимеш* (Господь обіцяє: *Ти не будеш красти*)!

- *У тебе не буде інших богів, крім Мене... Не робитимеш собі жодного ідола...*

Питання 4: І що це означає для нас?

- Це означає, що Автор Закону не просто наказує чогось не робити, але і наділяє силою та спроможністю, щоб ми могли виконати цю Заповідь.

- Коли ми відчуваємо, що не в змозі виконати котрусь із Заповідей, ми можемо покласти на неї руку і просити Бога виконати Його обітницю – дати нам силу...

- І Він це обов'язково зробить, бо Він Бог Слова, Бог Слова Честі...

III. Закінчення:

- Великий Ягве дав ще одну найвірнішу обітницю...

Питання 1: Читаємо Євр. 12:26.

- Сьогодні ми бачили, яким славним було друге земне Богоявлення... «Серед найжахливіших конвульсій природи, з хмари почувся голос Божий, подібний до звуку сурми. Гора тряслася від підніжжя до вершини» (ПП, [340]).

- Але Це Богоявлення не останнє... Ми стоїмо на порозі третьої, останньої теофанії... «Той, Чий голо захитав землю, проголосив: *Ще раз захитаю не тільки землю, а й небо*» (там само).

Питання 2: Якщо трясіння землі було таким жахливим, що ж буде, коли й небо захитається? Хто встоїть? Хто з нас мешкати буде при жерущім вогні? (див. Наума 1:6; Ісаї 33:14).

Той, у кого «Закон Бога його в його серці» (Псал. 36:31).